

Millor sense?

La mare va morir al març, tres anys després que li diagnosticuessin la malaltia d'Alzheimer

Els articles que des del 2015 Sònia Moll (1974) ha publicat al diari La directa, on n'és columnista, han estat recollits al llibre *Beneïda sigui la serp* (<http://godalledicions.cat/botiga/beneida-sigui-la-serp/>) (Godall Edicions). La poeta hi comparteix una mirada capaç d'eixamplar mirades, de recollir matisos, de sacsejar-nos i d'emocionar-nos.

Foto: Catorze

La mare va morir al març, tres anys després que li diagnosticuessin la malaltia d'Alzheimer, sis o set després que comencessin els episodis de desorientació, les converses inconnexes, els nostres «què li passa, a la mare?», els seus «¿con leche me dijo, mijita?» repetits fins a deu vegades a l'hora del cafè en el breu trajecte del menjador a la cuina. Els últims mesos de vida havíem aconseguit finalment una plaça en una residència pública, i s'havia estabilitzat en una fase de dependència física total i un grau de deteriorament cognitiu vascular que ja no li permetia elaborar un discurs coherent ni orientar-se en el temps ni en l'espai.

En el funeral i els dies que van seguir, una de les frases de condol -formulada en tots els casos, vull remarcar-ho, amb la millor voluntat i amb un desig sincer de consolar-nos- em va

provocar, tanmateix, un curt-circuit emocional: «Millor, no?, si estava com estava...»

Millor. Millor la mort. Millor l'absència. Millor sense.

Tot i havent-la deixat marxar amb amor, tot i havent acceptat que s'acabava per sempre el seu trajecte vital, en cap moment des del dia que va morir no se m'ha acudit pensar «millor sense». Ella no patia. Estava ben atesa, ben alimentada, ben cuidada. No tenia cap dolor de cap mena: ni físic, ni mental, ni emocional. M'atreviria a dir, fins i tot, que vivia amb més serenor que mai. Simplement, se n'havia anat a un altre lloc, a un espai al marge, un univers paral·lel al qual havíem après a traslladar-nos perquè no estigués sola, per no sentir la solitud també nosaltres. Torno als últims mesos de la mare i tot el que hi trobo és presència. Presència nostra, ara i allí i enlloc més, acarontant-la, pentinant-la, cantant-li cançons, aprenent a conuiu amb tots els fantasmes que ens habitaven? amb tot el que ella havia estat i ja mai més no tornaria a ser. Presència seva, el cos vinclat cap a la dreta, la pell translúcida, les mans que ens acarontaven distretes, el somriure sense objecte. Presència els ulls desorientats, entreoberts sovint, badats com dues finestres quan ens veia arribar, quan ens reconeixia ni que fos vagament, quan ens escoltava i semblava que ens entengués. Presència el seu cos, la seva olor, els seus cabells aspres, els seus gestos imperceptibles. Presència el seu univers de frases inconnexes i de mots que es perdien i giravoltaven tan bon punt se li escapaven dels llavis. Presència la llum indescriptible dels seus ulls, la seva veu com un tel de ceba rescatant entre somnis un «que Dios te bendiga» quan et notava els llavis fregant-li el front abans de tancar el llum de la tauleta de nit.

Millor sense? És que una vida amb demència no és una vida vivible? És que els marges que basculen entre la raó i la follia no tenen dret a una existència valuosa, en relleu, vàlida a tots els efectes? Per què millor sense, quan ens era tant, quan li érem tant?

Se m'acut un únic «millor sense»: sense el patiment afegit al qual la política de retallades en la sanitat pública aboca els familiars de les persones que pateixen malalties neurodegeneratives. Sense el maldecap, maldeventre, maldecor, de saber que haureu d'assumir una tasca de cures les vint-i-quatre hores i els tres-cents seixanta-cinc dies l'any si no teniu diners per pagar una residència privada mentre espereu una plaça per a la pública que sabeu que trigarà anys, si és que mai arriba. Sense la impotència i el desconcert d'haver d'entomar esbrucades surrealistes, de l'estil: «Com sou els de Sant Andreu, tots voleu els avis a prop de casa i ens col·lapseu les llistes d'espera.» Sense l'angoixa de no saber on adreçar-te quan sents que la situació et sobrepassa i l'únic que ofereix la sanitat pública és una assistència psicològica insuficient i una recepta d'antidepressius i d'ansiolítics que no et prendràs perquè saps que no et curaran el dolor, el desamparament i encara menys la ràbia d'entendre que la possibilitat que la teva mare rebí l'atenció mèdica i assistencial que necessitaria i que vosaltres, els familiars, li pugueu oferir la cura emocional (l'amor, l'afecte, la companyia) sense acumular durant anys estrès, impotència i dolor, depèn únicament del nombre de zeros que aconseguíu sumar al vostre compte bancari.

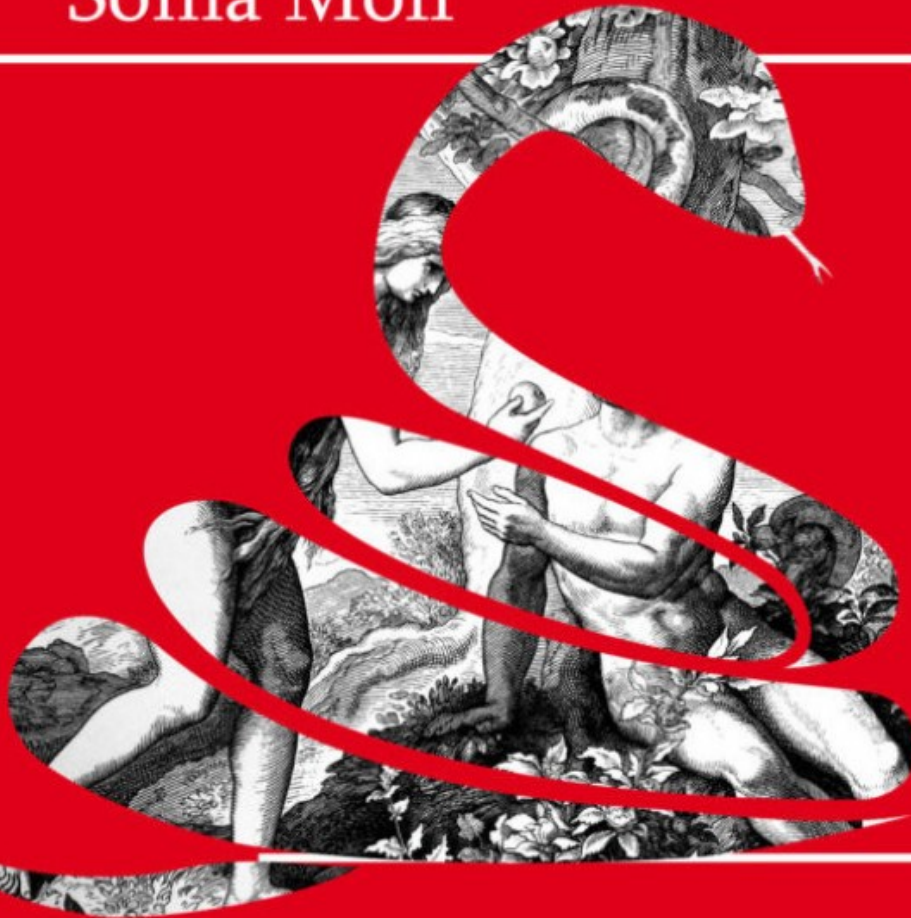
Aquest serà el primer Nadal sense la mare. Sense. I no, no és millor. Mai no serà res millor sense ella.

17 de desembre de 2015

Godall
edicions

Beneïda sigui la serp

Sònia Moll

ἐλαία

Beneïda sigui la serp <https://godalledicions.cat/botiga/beneida-sigui-la-serp/>

© Sònia Moll
© Godall Edicions, 2018